DIRECȚIA PENTRU CULTURĂ, CULTE ȘI PATRIMONIU CULTURAL NAȚIONAL
A JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN
MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ŞI CERCETĂRII
UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA" DIN SIBIU
INSTITUTUL PENTRU CERCETAREA ŞI VALORIFICAREA
PATRIMONIULUI CULTURAL TRANSILVĂNEAN ÎN CONTEXT EUROPEAN

BIBLIOTHECA SEPTEMCASTRENSIS

VI

Sabin Adrian LUCA

REPERTORIUL ARHEOLOGIC AL JUDEȚULUI CARAȘ-SEVERIN

Cu contribuții de: **Ioan Marian ȚIPLIC şi Cosmin SUCIU**

Editor: **Sabin Adrian LUCA**

Dedic acest volum profesorului universitar doctor Gheorghe LAZAROVICI, cel fără de care arheologia bănățeană nu ar mai fi fost atât de frumoasă !

CUPRINS – CONTENTS

Introducere – Foreword (Sabin Adrian LUCA) **p. 9**

Mediul geografic – The geographical context (Ioan Marian ȚIPLIC) **p. 15**

Lista prescurtărilor uzuale folosite în text. Comunele din județul Caraș-Severin cu localitățile subordonate aferente (Sabin Adrian LUCA) – The list with usual abbreviation used in text. The localities from Caraș-Severin County **p. 21**

Repertoriul descoperirilor – The discoveries repertoire (Sabin Adrian LUCA) **p. 25**

A. 1. Agadici (oraș Oravița) 2. Anina (oraș) 3. Armeniș (comună) 4. Arsuri (comuna Cornereva)

B. 5. Baziaș (comuna Socol) 6. Băile Herculane (oraș) 7. Bănia (comună) 8. Bărbosu (comuna Bănia) 9. Băuțar (comună) 10. Bârz (comuna Dalboșeț) 11. Bârza (comuna Topleț) 12. Belobreșca (comuna Pojejena) 13. Berliște (comună) 14. Berzasca (comună) 15. Berzovia (comună) 16. Bigăr (comuna Berzasca) 17. Biniș (comuna Doclin) 18. Bocșa (oraș) 19. Bocșa Montană (oraș Bocșa) 20. Bocșa Română (oraș Bocșa) 21. Bocșa Vasiovei (oraș Bocșa) 22. Bogâltin (comuna Cornereva) 23. Bogodinț (comuna Sasca Montană) 24. Boina (comuna Dalboșeț) 25. Boinița (comuna Dalboșeț) 26. Bojia (comuna Cornereva) 27. Bolvașnița (comună) 28. Borlova (comuna Turnu-Ruieni) 29. Borlovenii Noi (comuna Prigor) 30. Borlovenii Vechi (comuna Prigor) 31. Borlugi (comuna Cornereva) 32. Bozovici (comună) 33. Bratova (comuna Târnova) 34. Brădișorul de Jos (oraș Oravița) 35. Brebu (comună) 36. Brebu Nou (comună) 37. Brestelnic (comuna Sichevița) 38. Brezon (comuna Forotic) 39. Broșteni (oraș Oravița) 40. Buchin (comună) 41. Bucoșnița (comună) 42. Bucova (comuna Băuțar) **p. 27**

C. 43. Calina (comuna Dognecea) 44. Camena (comuna Sichevița) 45. Camenița (comuna Sichevița) 46. Caransebeș (municipiu) 47. Carașova (comună) 48. Cănicea (comuna Domașnea) 49. Cărbunari (comună) 50. Câlnic (municipiul Reșița) 51. Câmpia (comuna Socol) 52. Cârnecea (comuna Ticvaniu Mare) 53. Cârșa Roșie (comuna Șopotu Nou) 54. Cârșie (comuna Sichevița) 55. Cicleni (comuna Turnu-Ruieni) 56. Ciclova Montană (oraș Oravița) 57. Ciclova Română (comună) 58. Ciortea (comuna Vrani) 59. Cireșa (oraș Oțelu Roșu) 60. Ciuchici (comună) 61. Ciudanovița (comună) 62. Ciuta (comuna Obreja) 63. Clocotici (comuna Lupac) 64. Comorâște (comuna Forotic) 65. Constantin Daicoviciu (comună) 66. Copăcele (comună) 67. Cornea (comună) 68. Cornereva (comună) 69. Cornușoru (comuna Băuțar) 70. Cornuțel (comuna Păltiniș) 71. Coronini (comună) 72. Costiș (comuna Cornereva) 73. Cozia (comuna Cornereva) 74. Cozla (comuna Berzasca) 75. Cracu Almăj (comuna Sichevița) 76. Cracu Mare (comuna Cornereva) 77. Cracu Teiului (comuna Cornereva) 78. Crușovăț (comuna Cornea) 79. Crușovița (comuna Sichevița) 80. Cuptoare (comuna Cornea) 81. Cuptoare (municipiul Reșița) 82. Curmătura (comuna Sichevița) **p. 45**

D. 83. Dalboșeț (comună) 84. Dalci (comuna Turnu-Ruieni) 85. Delinești (comuna Păltiniș) 86. Dezești (comuna Păltiniș) 87. Divici (comuna Pojejena) 88. Dobraia (comuna Cornereva) 89. Doclin (comună) 90. Dognecea (comună) 91. Dolina (comuna Cornereva) 92. Doman (municipiul Reșița) 93. Domașnea (comună) 94. Drencova (comuna Berzasca) 95. Driștie (comuna Șopotu Nou) 96. Duleu (comuna Fârliug) **p. 61**

E. 97. Eftimie Murgu (comună) 98. Ersig (comuna Vermeș) 99. Ezeriș (comună) **p. 69**

F. 100. Fârliug (comună) 101. Feneș (comuna Armeniș) 102. Fizeș (comuna Berzovia) 103. Forotic (comună) 104. Frăsiniș (comuna Sichevița) **p. 71**

G. 105. Gărâna (comuna Brebu Nou) 106. Gârbovăț (comuna Bănia) 107. Gârliște (comuna Goruia) 108. Gârnic (comună) 109. Gherteniș (comuna Berzovia) 110. Giurgiova (comuna Goruia) 111. Glimboca (comună) 112. Globu Craiovei (comuna Iablanița) 113. Globurău (comuna Mehadia)

114. Goleț (comuna Bucoșnița) 115. Gornea (comuna Sichevița) 116. Goruia (comună) 117. Grădinari (comună) 118. Greoni (comuna Grădinari) 119. Gruni (comuna Cornereva) **p. 73**

H. 120. Hora Mare (comuna Cornereva) 121. Hora Mică (comuna Cornereva) **p. 83**

I. 122. Iabalcea (comuna Caraşova) 123. Iablanița (comună) 124. Iam (comuna Berlişte) 125. Iaz (comuna Obreja) 126. Iertof (comuna Vrani) 127. Ilidia (comuna Ciclova Română) 128. Ilova (comuna Slatina-Timiş) 129. Ineleț (comuna Cornereva) 130. Izgar (comuna Vermeş) 131. Izvor (comuna Cornereva) **p. 85**

J. 132. Jitin (comuna Ciudanovița) 133. Jupa (municipiul Caransebeş) **p. 93**

L. 134. Lăpuşnicel (comună) 135. Lăpuşnicu Mare (comună) 136. Lescovița (comuna Naidăş) 137. Liborajdea (comuna Sichevița) 138. Lindenfeld (comuna Buchin) 139. Liubcova (comuna Berzasca) 140. Lucacevăț (comuna Sichevița) 141. Lunca Florii (comuna Cornereva) 142. Lunca Zaicii (comuna Cornereva) 143. Luncavița (comună) 144. Lupac (comună) **p. 97**

M. 145. Macicova (comuna Constantin Daicoviciu) 146. Macovişte (comuna Ciuchici) 147. Macovişte (comuna Cornea) 148. Mal (oraş Oțelu Roşu) 149. Marga (comună) 150. Marila (oraş Oravița) 151. Martinovăț (comuna Sichevița) 152. Măceşti (oraş Moldova Nouă) 153. Măgura (comuna Zăvoi) 154. Măru (comuna Zăvoi) 155. Măureni (comună) 156. Mâtnicu Mare (comuna Constantin Daicoviciu) 157. Mehadia (comună) 158. Mehadica (comună) 159. Mercina (comuna Mehadica) 160. Mesteacăn (comuna Cornereva) 161. Milcoveni (comuna Berlişte) 162. Moceriş (comuna Lăpuşnicu Mare) 163. Moldova Nouă (oraş) 164. Moldova Veche (oraş Moldova Nouă) 165. Moldovița (oraş Moldova Nouă) 166. Moniom (municipiul Reşița) **p. 101**

N. 167. Naidăş (comună) 168. Negiudin (comuna Cornereva) 169. Nermed (comuna Caraşova) 170. Nicolinț (comuna Ciuchici) **p. 113**

O. 171. Obița (comuna Cornereva) 172. Obreja (comună) 173. Ocna de Fier (comună) 174. Ogaşu Podului (comuna Sichevița) 175. Ohaba-Mâtnic (comuna Copăcele) 176. Ohăbița (comuna Păltiniş) 177. Oravița (oraş) 178. Oțelu Roşu (oraş) **p. 115**

P. 179. Padina Matei (comuna Gârnic) 180. Păltiniş (comună) 181. Pătaş (comuna Prigor) 182. Pârneaura (comuna Socol) 183. Pârvova (comuna Lăpuşnicel) 184. Pecinişca (oraş Băile Herculane) 185. Peştere (comuna Constantin Daicoviciu) 186. Petnic (comuna Iablanița) 187. Petrilova (comuna Ciuchici) 188. Petroşnița (comuna Bucoşnița) 189. Plopu (comuna Armeniş) 190. Plugova (comuna Mehadia) 191. Pogara (comuna Cornereva) 192. Pogara de Sus (comuna Cornereva) 193. Poiana (comuna Buchin) 194. Poiana Boinei (comuna Şopotu Nou) 195. Poiana Lungă (comuna Cornereva) 196. Poiana Mărului (comuna Zăvoi) 197. Pojejena (comună) 198. Ponească (comuna Bozovici) 199. Potoc (comuna Sasca Montană) 200. Preveciori (comuna Băuțar) 201. Prigor (comună) 202. Prilipeț (comuna Bozovici) 203. Prisaca (comuna Constantin Daicoviciu) 204. Prisacina (comuna Cornereva) 205. Prisian (comuna Buchin) 206. Prislop (comuna Cornereva) 207. Prislop (comuna Dalboşeț) 208. Putna (comuna Prigor) **p. 119**

R. 209. Radimna (comuna Pojejena) 210. Rafnic (comuna Lupac) 211. Ramna (comună) 212. Ravensca (comuna Şopotu Nou) 213. Răcăşdia (comună) 214. Răchita (comuna Şopotu Nou) 215. Răchitova (oraş Oravița) 216. Remetea-Pogănici (comuna Fârliug) 217. Reşița (municipiu reşedință de județ) 218. Reşița Mică (comuna Dalboşeț) 219. Rugi (comuna Păltiniş) 220. Ruginosu (comuna Copăcele) 221. Rusca (comuna Teregova) 222. Rusca Montană (comună) 223. Ruschița (comuna Rusca Montană) 224. Rusova Nouă (comuna Berlişte) 225. Rusova Veche (comuna Berlişte) 226. Ruştin (comuna Cornereva) **p. 127**

S. 227. Sacu (comună) 228. Sadova Nouă (comuna Slatina-Timiş) 229. Sadova Veche (comuna Slatina-Timiş) 230. Sasca Montană (comună) 231. Sasca Română (comuna Sasca Montană) 232. Sat Bătrân (comuna Armeniş) 233. Sălbăgelu Nou (comuna Sacu) 234. Scăiuş (comuna Fârliug) 235. Scărişoara (comuna Cornereva) 236. Secăşeni (comuna Ticvaniu Mare) 237. Secu (municipiul Reşița) 238. Sfânta Elena (comuna Coronini) 239. Sichevița (comună) 240. Slatina-Nera (comuna Sasca Montană) 241. Slatina-Timiş (comună) 242. Soceni (comuna Ezeriş) 243. Socol (comună) 244. Socolari (comuna Ciclova Română) 245. Stăncilova (comuna Şopotu Nou) 246. Steierdorf (oraş Anina) 247. Străneac (comuna Sichevița) 248. Strugasca (comuna Cornereva) 249. Studena

1. Punctul *Dealul Vacii* sau *Dealul cu Păpuşi.*

Aşezarea neolitică (Vinča B_1) de aici are un nivel de locuire şi se află pe o terasă situată la 2 km SV de sat, în stânga drumului de ţară Ohaba Mâtnic – Zorlencior.

În anul 1963 s-a efectuat un sondaj de verificare.

Tot aici ar fi şi surse de silex.

Bibliografie: *Dumitraşcu 1969*, p. 517-518; *Comşa 1971*, p. 17; *Lazarovici 1971*, p. 24, 26; *1973*, p. 30, 39-40; *1975*, p. 7-8; *1979b*, p. 202; *Lazarovici et alii 1991*, p. 29-31; *Groza 1976*, p. 1-3; *Petrovszky 1977*, p. 446-447.

¤

176. Ohăbiţa (comuna Păltiniş)

¤

177. Oraviţa (oraş)

1. În pădurea oraşului s-a descoperit un obiect din piatră şlefuită.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 214, nr. 54; *Petrovszky 1977*, p. 447; *Lazarovici 1979b*, p. 204; *Ţeicu 1987*, p. 343.

2. În MNM se află un topor de cupru preistoric (MNM).

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 213, nr. 53; *Lazarovici 1975a*, p. 29; *Petrovszky 1977*, p. 447; *Săcărin 1979a*, p. 112; *Ţeicu 1987*, p. 343; *Gogâltan 1999*, p. 97.

3. Punctul *Serele din Oraviţa.*

Aici se află urmele unei aşezări hallstattiene şi medievale timpurii de secolele VIII-IX d.Chr.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 234; *Ţeicu 1987*, p. 320, 344; *Gumă 1993*, p. 293.

4. În hotar este semnalat microtoponimul *Dealul Mormântiului.*

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 153.

5. În hotar, pe drumul Grădinariului, se află movile.

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 153.

6. În oraş s-a descoperit un tezaur (?) monetar preroman.

Bibliografie: *Winkler 1968*, p. 39; *Medeleţ 1994a*, p. 271.

¤

178. Oţelu Roşu (oraş)

1. În marginea oraşului s-a descoperit un gratoar de „silex" databil în paleoliticul superior.

Bibliografie: *Petrovszky 1977*, p. 447.

2. Mina Ohaba Bistra.

Din această mină, situată pe Bistra, se exploata minereu de fier pentru centrul siderurgic Oţelu Roşu.

Exploatările sunt datate în epoca medievală şi modernă

Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 121.

3. Se semnalează aici microtoponimul *Moghila.*

Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 153.

4. De aici provine o imitaţie după o drahmă de tip Dyrrhachium.

Bibliografie: *Bordea 1996-1998*, p. 434.

REPERTORIUL DESCOPERIRILOR

A.

1. Agadici (orașul Oravița)

1. Punctul *Locul Popii.*
În hotarul localității, în zona *Sălişte*, este semnalată o așezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 222.

¤

2. Anina (oraș)

1. În împrejurimile Aninei s-a găsit un topor de bronz (Bz D-Ha A) aflat la MBT.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 385; *Săcărin 1979a*, p. 111; *Gumă 1993*, p. 250, 283; *Szentmiklosi 1997*, p. 21.

2. Peştera *Anina (?).*
În peşteră se găsesc urmele unei locuiri Coțofeni.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 385; *Petrescu 2000a*, p. 19-20; *Ciugudean 2000*, p. 63.

3. *Peştera Lungă.*
Aceasta este situată pe versantul din dreapta râului Caraş, sub *Peştera Ibex*. Aici s-a descoperit material ceramic medieval şi de epocă modernă (MC).
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 431; *Rogozea 1987*, p. 358.

4. *Peştera Racoviță.*
Materialele ceramice de aici aparțin Hallstattului şi secolelor XVII-XVIII (MC).
Bibliografie: *Petrovszky et alii 1981*, p. 430; *Rogozea 1987*, p. 358; *Gumă 1993*, p. 297.

5. *Peştera Buhui.*
În peşteră se află resturi de faună cuaternară.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 21; *Păunescu 2001*, p. 135.

6. *Peştera Crivina.*
De aici provine ceramică preistorică atipică.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 23.

7. *Peştera din Tăietura Croaților.*
De aici provine ceramică preistorică.
Bibliografie: *Petrescu 2000a*, p. 33.

6. Punctul *Târgovişte*.
În hotar se află vatra unei aşezări medievale de secol XIV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 2003*, p. 354, 357.

¤

33. Bratova (comuna Târnova)

¤

34. Brădişorul de Jos (oraş Oravița)

1. Într-un loc neprecizat a fost găsit un fragment de la un topor perforat din piatră şlefuită şi un vas cenuşiu, bitronconic (MBT).
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392; *Lazarovici 1979b*, p. 188; *Ţeicu 1987*, p. 318; *Gogâltan 1999*, p. 93.

2. Pe teritoriul localității s-a descoperit un depozit de bronzuri, într-un vas de lut.
Bibliografie: *Roska 1942*, p. 156, nr. 68; *Petrovszky 1973*, p. 392; *Vulpe 1975*, p. 69; *Petrescu-Dîmboviţa 1977*, p. 156; *Gumă 1993*, p. 251, 286.

3. La MBT se află un mic vas bitronconic găsit în hotarul localității.
Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392.

4. O. Bozu aminteşte pe teritoriul localității o aşezare dacică.
Bibliografie: *Bozu 2000*, p. 154.

5. Punctele *Cetate* şi *Ogaşul Liubii*.
În hotarul localității, în apropierea stației CFR, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.
Bibliografie: *Bozu e şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 237-238.

6. Punctul *Ogaşu Bogdanului*.
Înainte de anul 1895 s-a descoperit în acest punct, între dealurile *Bogdanu Mare* şi *Bogdanu Mic*, în islaz, un tezaur monetar.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 253-254.

7. În anul 1890 s-a descoperit un alt tezaur la săparea fundațiilor unei case.
Bibliografie: *Medeleţ 1994a*, p. 254.

8. Se aminteşte, în hotarul localității, o vatră de locuire de secolele VIII-IX d.Chr.
Bibliografie: *Bejan 1985-1986*, p. 233.

9. Sunt semnalate, fără alte precizări, movile de pământ.
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 111.

10. Mina de aur Maidan.
În epoca romană şi medievală se exploata aici aur şi, probabil, alte metale.
Bibliografie: *Wollmann 1996*, p. 152; *Boroneanţ 2000*, p. 121.

¤

38. Brezon (comuna Forotic)

¤

39. Broşteni (oraş Oravița)

1. Punctul *Micleni.*

În punctul *Micleni* sunt atestate locuiri din epoca bronzului şi epoca fierului (cultura Basarabi). Materialele arheologice se află la MBR.

Bibliografie: *Petrovszky 1973*, p. 392-393; *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 212, 286; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238.

2. Punctul *Rovină.*

În hotarul localității, lângă *Pepiniera silvică*, este semnalată o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr.

Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Ţeicu 1987*, p. 343.

3. Punctul *Ogaşul Mic* sau *La Fântână.*

În jurul fântânii din acest punct apar materiale ceramice din secolul IV d.Chr.

Bibliografie: *Iaroslavschi şi Lazarovici 1978*, p. 257; *Benea şi Bejan 1989-1993*, p. 129; *Benea 1996b*, p. 238.

4. Punctul *Coastă.*

Urme din epoca bronzului, hallstattiene, medievale timpurii (secolele VIII-IX d.Chr.), în lunca Oraviței, la NV de sat, spre hotarul cu Greoniul.

Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 216, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Ţeicu 1987*, p. 320, 344.

¤

40. Buchin (comună)

1. 1890 este anul în care s-au văzut piese de bronz, între care şi un celt, într-o colecție particulară.

Bibliografie: *Roska 1942*, p. 48, nr. 45, nr. 193, p. 51, nr. 225; *Petrovszky 1973*, p. 393; *Petrescu-Dîmbovița 1977*, p. 154; *Gumă 1993*, p. 251, 286; *Drăgoescu 1995*, p. 321.

2. Punctul *Sat Bătrân* (fig. 27).

Materialele arheologice aparținând eneoliticului, grupului cultural Balta Sărată, culturii Basarabi şi perioadei medievale. Ele au fost descoperite pe o terasă a Timişului, în dreptul *izvorului Carpen*, la 1,5-2 km NE de sat, pe malul din stânga acestuia (MC).

S-a descoperit şi o unealtă paleolitică.

Bibliografie: **** 1979*, p. 434; **** 1982*, p. 323; *Gumă 1983*, p. 68; *1993*, p. 212, 286; *Rogozea 1994*, p. 181; *1998*, p. 185.

¤

41. Bucoşnița (comună)

1. Punctul *Şes.*

Terenul cu descoperiri este situat la aproximativ 1 km SE de gara Vălişoara şi la 1,5-2 km sud de aşezarea romană de la *Pârâul Copaciului*.

Aici se află construcții romane de mari dimensiuni.

Bibliografie: **** 1979*, p. 431-432.

¤

49. Cănicea (comuna Domaşnea)

¤

50. Câlnic (municipiul Reşiţa)

1. Dintr-un loc neprecizat provine un topor de piatră perforat şi rupt (MBR).
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Lazarovici 1979b*, p. 192.

¤

51. Câmpia (comuna Socol)

1. În anul 1901, în *Via lui Ioanovici*, s-au descoperit fragmente ceramice din epoca bronzului.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370.

2. Punctul *Vidara*.
În hotarul localităţii s-a descoperit o aşezare de la sfârşitul epocii bronzului şi începutul Hallstattului (MBR).
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 370; *Lazarovici şi Săcărin 1979*, p. 83; *Gumă 1993*, p. 287.

3. Punctul *Bara*.
În hotarul localităţii, la 1 km vest de sat, spre Socol, este semnalată ceramică hallstattiană, o aşezare daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi ceramică medievală.
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Benea 1996b*, p. 242; *Ţeicu 2003*, p. 360.

¤

52. Cârnecea (comuna Ticvaniu Mare)

1. Punctul *Dealul Bisericii*.
În acest punct din hotar se află un cimitir medieval.
Săpăturile arheologice au pus în evidenţă o biserică-sală cu altarul patrulater şi necropola înconjurătoare acesteia.
Datarea monumentului şi necropolei este în secolele XIV-XV d.Chr.
Bibliografie: *Ţeicu 1993*, p. 231; *1995b*; *1996*; *1998*, p. 131, 177; *Bălănescu 1993*, p. 323-324.

¤

53. Cârşa Roşie (comuna Şopotu Nou)

¤

54. Cârşie (comuna Sichevița)

¤

55. Cicleni (comuna Turnu-Ruieni)

¤

56. Ciclova Montană (oraş Oravița)

1. Aici s-au găsit oase de mamut.
Bibliografie: *Petrovszky 1975*, p. 369.

2. *Peştera Elena (Peştera de la Trei Cleanţuri)*.
Peştera se află pe afluentul râului Ciclova, *Muntele Rol*, la SE de Oravița.

Materialele arheologice se încadrează în preistorie, perioada dacică şi epoca medievală.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 24; *2004*, p. 20; *Boroneanţ 2000*, p. 28.

3. *Peştera Lenuţa*.
Peştera se află pe afluentul râului Ciclova, *Muntele Rol*, la SE de Oravița.
Materialele arheologice se încadrează în preistorie, perioada dacică şi epoca medievală.
Bibliografie: *Rogozea 1987*, p. 360; *Petrescu 2000a*, p. 29; *2004*, p. 26; *Boroneanţ 2000*, p. 28-29; *Bozu 2000*, p. 154.

4. Mina de cupru Ciclova.
Mina se află în bazinul Caraşului, *Valea Ciclovei*.
Zăcământul de cupru este exploatat, după toate aparenţele, din epoca bronzului, dar şi în epoca romană, medievală şi modernă.
Bibliografie: *Boroneanţ 2000*, p. 120.

5. Punctul *Călugăru* sau *Călugăra*.
Tradiția spune că *mănăstirea ortodoxă* de aici este foarte veche datorită existenţei unor amenajări rupestre.
Hramul mănăstirii este *Acoperământul Maicii Domnului*.
Bibliografie: *Rusu et alii 2000*, p. 103-104.

¤

57. Ciclova Română (comună)

1. Punctul *Morminţi*.
Pe versantul de sud al dealului din apropierea *Pârâului Vrani* se află o necropolă de secolele XIV d.Chr.
În necropola medievală timpurie s-a descoperit un denar emis de Carol Robert.
Bibliografie: *Bălănescu 1981*, p. 148; *Uzum 1981a*; *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 122; *Ţeicu 1987*, p. 341; *1993*, p. 231; *1998*, p. 95, 129.

2. Punctul *Dealul Mare*.
În hotarul localităţii este semnalată o aşezare hallstattiană, alta daco-romană de secolele III-IV d.Chr. şi una medievală (secolul XIV)
Bibliografie: *Bozu şi El Susi 1987*, fig. I/B; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Ţeicu 1987*, p. 320; *Ţeicu 1987*, p. 341; *Gumă 1993*, p. 287; *Benea 1996b*, p. 240-241.

3. Punctul *Sălişte*.
Între valea *Pârâului Vrani* şi creasta dealului din apropiere, pe panta de sud a acestuia, există o serie de aşezări din secolele IV, VIII-IX şi XI-XIII d.Chr.
Bibliografie: *Uzum 1981a*, p. 212, fig. 1; *Bejan 1985-1986*, p. 233; *Ţeicu 1987*, p. 341-342; *Benea 1996b*, p. 241.

4. Punctul *Tufă*.
În hotarul dintre Ciclova şi Ilidia, la marginea zonei împădurite, s-au descoperit fragmente ceramice preistorice atipice şi din secolele XI-XII d.Chr.
Pe aliniamentul stâlpilor de înaltă tensiune, pe o lungime de aproximativ 2 km, se găsesc urmele unei aşezări de secolele III-IV d.Chr.
Tot aici sunt semnalate trei sau patru movile, cu diametrul de 5-6 m (pot fi movile de hotar).
Bibliografie: *Medeleţ şi Bugilan 1987*, p. 122; *Benea 1996b*, p. 241.